

производства, другие респонденты не признают сертификаты CER в бухгалтерском балансе до момента их использования или продажи. Некоторые респонденты отражают самогенерируемые CER как нематериальные активы или как правительственные субсидии, оцененные как разница между их справедливой стоимостью и стоимостью их производства, при этом правительственную субсидию отражают в балансе после использования или продажи сертификатов CER.

Для России принятие Киотского протокола имеет большое значение не только как инструмент решения проблемы изменения климата, но и как один из механизмов роста экономики страны. Ведь он способствует модернизации основных фондов, стимулирует внедрение современных экологически чистых технологий, содействует повышению эффективности использования энергии и снижению энергоемкости производства.

В связи с ратификацией Киотского протокола Россией, необходимо в самое короткое время создать эффективную национальную систему торговли парниковыми газами, которая позволит выполнить обязательства по Киотскому протоколу с минимальными затратами и участвовать стране в международной торговле квотами.

Література:

1. Грабб М., Вролик К., Брэк Д. Киотский протокол: анализ и интерпретация. М., 2001.

2. Киотский протокол к рамочной конвенции Организации Объединенных наций об изменении климата. Организация Объединенных Наций 1998 год. // Интернет ресурс: unfccc.int/resource/docs/convkp/kprus.pdf.

УДК 657.1

Щирба М. Т.,

к.е.н., доцент,

Щирба І. М.,

к.е.н., викладач,

Тернопільський національний економічний університет

ЕВОЛЮЦІЯ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність ведення бухгалтерського обліку на підприємстві залежить від рівня його організації. У свій час французький вчений Є.П. Леоте щодо організації бухгалтерського обліку писав: „Колесо економіки рухається не тільки при допомозі праці і капіталу, але і завдяки „обліковому порядку” [3, с. 78-80].

Перші намагання сформуванню облікової політики на рівні фірми Е.С.

Хендріксен і М.Ф. Ван Бреда пов'язують з спробами встановлення офіційного стандарту бухгалтерського обліку в США, які були розпочаті ще в 1929 р. [4, с.154].

Однак окремі елементи облікової політики Е.С. Хендріксен і М.Ф. Ван Бреда в своїй праці „Теорія бухгалтерського обліку” пов'язують з Дж. Меєм, який 22 вересня 1932 р. в своєму листі від Американського інституту бухгалтерів до Нью-Йоркської фондової біржі виклав програму її дії, яка включала три моменти 1) необхідність зобов'язати компанії відкритого типу подавати детальний звіт про використання ними методів обліку; 2) компанії повинні засвідчити те, що вони постійно дотримуються цих методів; 3) аудитори повинні підтвердити, що компанії дійсно використовували ці методи обліку, на які вони здійснюють посилення [4, с.155].

„Вперше в 1934 р., коли були відсутні нормативні акти з бухгалтерського обліку, Конгрес США доручив Комісії з цінних паперів і бірж розробити положення про облікову політику для фірм, які котирують свої цінні папери. Це доручення було викликано необхідністю навести певний порядок та забезпечити передбачуваність в практиці бухгалтерського обліку після великої кризи 1929р. І тільки набагато пізніше, національним стандартом 1972р. правила облікової політики були поширені на всі інші компанії.

Стандарт з облікової політики рекомендує відображати в річному звіті найбільш суттєві процедури і методи обліку, які застосовувались підприємством з числа офіційно визнаних. Характерно, що в умовах, в основному диспозитивного правового регулювання бухгалтерського обліку офіційне визнання тих чи інших прийомів і методів обліку здійснюється в США не тільки державними органами, але і, в першу чергу, різними громадськими організаціями, наприклад, Американською асоціацією бухгалтерів.

В подальшому у всіх економічно розвинутих країнах були сприйняті ідеї концепції облікової політики і прийняті нормативні акти, які вводили її в дію.

Однак поняття „облікова політика” офіційно впроваджено в міжнародну термінологію бухгалтерського обліку в листопаді 1974 року, у зв'язку з прийняттям, а з 1.01.1975р. – введенням в дію Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку №1 „Розкриття облікової політики”.

В Україні термін „облікова політика” появився в бухгалтерській термінології на початку 90-х років ХХ ст. в результаті перекладу Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Вперше можливість використання підприємствами облікової політики з'явилася в 1993р., у зв'язку з введенням в дію „Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності”. Даним Положенням передбачалося, що підприємства та організації можуть самостійно встановлювати організаційну форму бухгалтерської роботи, виходячи з виду підприємства і конкретних умов господарювання; визначати форму і методи бухгалтерського обліку, ґрунтуючись на діючих загальних або

галузевих формах і методах, з дотриманням єдиних методологічних засад, встановлених цим Положенням, а також технологію обробки облікової інформації; розробляти систему внутрівиробничого обліку, звітності і контролю господарських операцій; визначати права працівників на підпис документів; виділяти на окремий баланс свої філії, представництва, відділення та інші відособлені підрозділи (житлово-комунальне, транспортне і підсобне сільське господарство), що входять до складу підприємства [1, с.20-21]. Згідно з Вказівками щодо організації бухгалтерського обліку в Україні обрана підприємством методологія (облікова політика) відображення окремих господарських операцій на поточний рік повинна затверджуватися розпорядчим документом. Хоча в той же час існувала ще певна жорстка регламентація бухгалтерського обліку на державному рівні у підприємств з'явилася можливість вибору варіантів відображення окремих господарських операцій в обліку. Однак, саме поняття „облікова політика” ні в Положенні про організацію бухгалтерського обліку і звітності в Україні [1], а ні у Вказівках щодо організації бухгалтерського обліку в Україні [1] не згадується.

В нашій країні термін „облікова політика” офіційно почав використовуватись у вітчизняній теорії та практиці бухгалтерського обліку з 1 січня 2000 року після введення в дію Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [5], Положення (стандарту) бухгалтерського обліку (П(С)БО) №1 „Загальні вимоги до фінансової звітності” та інших П(С)БО, які регламентують альтернативні способи організації та ведення обліку окремих видів активів, зобов'язань, доходів, витрат і фінансових результатів, щодо яких підприємство має право вибору з врахуванням особливостей та специфіки своєї діяльності [2].

Таким чином, дослідження сучасного стану облікової політики підприємства неможливе без осмислення її історичного розвитку. Лише аналізуючи еволюцію облікової політики можна зрозуміти помилки і недоліки, які мали місце в організації і веденні обліку в минулому та існують на сучасному етапі, а також дати об'єктивну оцінку досягненням у цій сфері.

Література:

1. Пархоменко В.М. Бухгалтерський облік в Україні. Нормативи. Коментарі / В.М. Пархоменко. – К.: РВО „Поліграф- книга”, 1994. – 352с.
2. Пархоменко В.М. Бухгалтерський облік в Україні. Нормативи. Коментарі / В.М. Пархоменко.– Луганськ, „Футура”, 2006. - Ч. 9. – 672 с.
3. Соколов Я.В. История развития бухгалтерского учета / Я.В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 1985. – 367 с.
4. Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета: [пер. с англ.] / под ред. проф. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 576 с.: ил.